

Favn d.o.o., podjetje za predelavo zdravilnih zelišč Adamičeva 51, Grosuplje	VARNOSTNI LIST ETERIČNO OLJE LIMONA - Bio	Stran: 1 / 8
Izdelal: Mihael Kovač uni. dipl. kem.	Datum zadnje revizije: 2.1.2015	Datum izdaje: 12.9.2014

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI / PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU

1.1 IDENTIFIKACIJA SNOVI ALI PRIPRAVKA:

Trgovsko ime pripravka: Eterično olje Limona - Bio

Latinsko ime: *Citrus limon*

CAS št: 8008-56-8 Limona - Bio eterično olje

Številka artikla: S2059G

1.2 UPORABA SNOVI ALI PRIPRAVKA

Izdelek se uporablja za odišavljanje prostorov, aromaterapijo, odišavljanje kopeli in podobno.

1.3 PODATKI O DOBAVITELJU:

FAVN, d.o.o., Adamičeva 51,
SI-1290 Grosuplje,
tel.: 01 43 63 188,
fax: 01 43 63 189
e-pošta: info@favn.si

1.4 TELEFONSKA ŠTEVILKA ZA NUJNE PRIMERE:

Od 8:00 do 16:00 FAVN, d.o.o. Tel.: 01 43 63 188,

Izven delovnega časa (po 16:00): 112

V primeru lažje zastrupitve se posvetujte z osebnim zdravnikom, v primeru težje pa pokličite št. 112

2. UGOTOVITVE NEVARNOSTI

2.1 RAZVRSTITEV SNOVI ALI ZMESI:

2.1.1 Smernice 67/548/EGS oz 1999/45/ES

2.1.2 Uredbe (ES) Št. 1272/2008 (GHS)

AH1

ED12 Draženje oči 2

EHA1

EHC1 Nevarnost za vodno okolje, kronično 1

FL3

SCI2 Draženje kože 2

SS1 Preobčutljivost kože 1

STO-SE3-RI

Posebna navodila glede nevarnosti za človeka in okolje: Produkt je treba označiti na osnovi postopka izračuna splošne smernice za razvrščanje zmesi v zadnji veljavni izdaji.

Sistem klasifikacije: Klasifikacija ustreza aktualnim seznamom ES, vendar je dopolnjena s podatki iz strokovne literature in s podatki firm.

2.2 ELEMENTI ETIKETE

2.2.1 Smernice 67/548/EGS oz 1999/45/ES

R- stavki:	R36/38 Draži kožo in oči R10 Vnetljivo R 43 Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost. R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč. R50-53 Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
S- Stavki:	S24/25 Izogibajte se vdihavanju, stiku s kožo in očmi. Nositi primerno zaščitno obleko in zaščitne rokavice. S62 Po zaužitju ne izzivati bruhanja : takoj poiskati zdravniško pomoč in pokazati embalažo in nalepko S60 Snov /pripravek in embalažo odstraniti kot nevaren odpadek. S61 Ne izpuščati/odlagati v okolje. Upoštevati posebna navodila/varnostni list. S37 Nositi primerne zaščitne rokavice. S26 Če pride v oči, takoj izpirati z obilo vode in poiskati zdravniško pomoč.
Nevarne sestavine:	Limonen, Gama terpinen, Citral, Terpinolen, alpha pinene (2,6,6-trimethyl bicycl(3,1,1)hept-2-en, Sabinene, Alpha-Thujene, P-Mentha-1(7),2-diene (beta-Phellandrene), Myrcene, CIS-BETA-OCIMENE (z-3, /-DIMETHYL-1,3,6-OCTATRIENE), Trans-beta-ocimene, 1-izopropil-4-metilbenzen, Neryl acetate, Geranil acetat, Terpeneol, Kamfen, Beta-kariofilen, Alfa-terpinen, Geraniol, Nonanal (Aldehyde C9), Linalool, Citronellal, ALPHA-Phellandrene, Nerol, Alpha-Humelene, Decanal, Citronelyl acetate, 4-terpinenol, Beta-Cyclocitral, beta-Pinen
Druge nevarnosti:	Ni

2.2.2. Uredbe (ES) Št. 1272/2008 (GHS)

Piktogrami:	
--------------------	---

Opozorilo:	Xn, N
Nevarnost:	H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože. H315 Povzroča draženje kože. H226 Zelo lahko vnetljiva tekočina in hlapi. H304 Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno. H319 Povzroča hudo draženje oči. H335 Lahko povzroči draženje dihalnih poti. H400 Zelo strupeno za vodne organizme. H410 Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
	P210 Hraniti ločeno od vročine/isker/odprtega ognja/vročih površin. – Kajenje prepovedano. P233 Hraniti v tesno zaprti posodi. P241 Segrevanje lahko povzroči požar ali eksplozijo. P242 Uporabiti le orodje, ki ne povzroča isker. P243 Preprečiti statično naelektrenje. P261 Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglince/hlapov/razpršila.
Nevarne sestavine:	Limonen, Gama terpinen, Citral, Terpinolen, alpha_pinene (2,6,6-trimethyl bicycl(3,1,1)hept-2-en, Sabinene, Alpha-Thujene, P-Mentha-1(7),2-diene (beta-Phellandrene), Myrcene, CIS-BETA-OCIMENE (z-3, /-DIMETHYL-1,3,6-OCTATRIENE), Trans-beta-ocimene, 1-izopropil-4-metilbenzen, Neryl acetate, Geranil acetat, Terpeneol, Kamfen, Beta-kariofilen, Alfa-terpinen, Geraniol, Nonanal (Aldehyde C9), Linalool, Citronellal, ALPHA-Phellandrene, Nerol, Alpha-Humelene, Decanal, Citronelyl acetate, 4-terpinenol, Beta-Cyclocitral, beta-Pinen
Druge nevarnosti:	Ni

3. SESTAVA IN PODATKI O SESTAVINAH

Eterično olje Limona - Bio

Latinsko ime: *Citrus limon*

CAS št: 8008-56-8 eterično olje Limona - Bio

3.1 ZMESI:

3.1.1 Nevarne sestavine

Kemijsko ime	CAS št.	Konc. (%)	razvrstitev 67/548/EEC ali 1999/45/EC	razvrstitev 1272/2008/EC
Limonen	138-86-3	75:80	Xn, R65 Xi, R38 Xi, R43 N, R50/53 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju 1, H304 Nevarnost za vodno okolje, akutno 1, H400 Nevarnost za vodno okolje, kronično 1, H410 Draženje kože 2, H315 Preobčutljivost kože 1, H317 P260 - P280 - P262 - P273 - P210
Gama terpinen	99-85-4	10:15	Xn, R65 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju1, H304
Citral	5392-40-5	0:5	Xi, R38 Xi, R43	Draženje kože 2, H315 Preobčutljivost kože 1, H317
Terpinolen	586-62-9	0:5	Xn, R65 N, R51/53 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju1, H304 Nevarnost za vodno okolje, kronično2, H411
alpha_pinene	80-56-8	0:5	R10 N; R50/53;	vnetljiva tek.3; H226 nevarnost pri vdihavanju1; H304

(2,6,6-trimethyl bicycl(3,1,1)hept-2-en			R43 Xn; R65	Preobčutljivost kože 1, H317 nevarnost za vodno okolje-akutno 1; H400 nevarnost za vodno okolje-kronično 1, H410
Sabinene	3387-41-5	0:5		Fl3, h226
Alpha-Thujene	2867-05-2	0:5	R10	Fl3, H226
P-Mentha-1(7),2-diene (beta-Phellandrene)	555-10-2	0:5	Xn R10 R65	AH1, FL3, H226, H304
Myrcene	123-35-3	0:5	Xn R10 R36/37/38 R65 R52-53	AH1, EDI2, EHC3, FL3, SCI2, STO-SE3-RI, H226, H304, H315, H319, H335, H412
CIS-BETA-OCIMENE (z-3, /-DIMETHYL-1,3,6-OCTATRIENE)	3338-55-4	0:5	N, Xn R22, R65,R36/38, R51-53	AH1, EDI2, EHC2, FL3, H226, H304, H319, H411
Trans-beta-ocimene	3779-61-1	0:5	R10	FL3, H226
1-izopropil-4-metilbenzen	99-87-6	0:5	Xn, R65 N, R51/53 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju 1, H304 Nevarnost za vodno okolje, kronično 2, H411
Neryl acetate	141-12-8	0:5	Xi R36/38	EDI2,SCI2, H315, H319
Geranil acetat	105-87-3	0:5	N, R51/53	Nevarnost za vodno okolje, kronično 2, H411 Draženje kože 2, H315 draženje oči 2, H319 STOT SE 3, H335
Terpineol	98-55-5	0:5	F; R38	Draženje kože 2 – H315 STOT SE 3 – H335 Draženje oči 2 – H319 P280 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260
Kamfen	79-92-5	0:5	Xi, R36 N, R50/53 R10	Vnetljiva tek 1, H228 Nevarnost za vodno okolje, kronično 1, H410 Draženje oči 2, H319
Beta-kariofilen	87-44-5	0:5	Xn, R65	nevarnost pri vdihavanju1, H304
Alfa-terpinen	99-86-5	0:5	Xn, R22-65 N, R51/56 R10	Vnetljiva tek 3, H226 nevarnost pri vdihavanju 1, H304 Nevarnost za vodno okolje, kronično 2, H411 Akutna stopenost, oralno 4, H302
Geraniol	106-24-1	0:5	Xi;R38 R43	Draženje kože 2 - H315 Draženje oči 2 - H319 Preobčutljivost kože 1- H317 STOT SE 3 - H335 P262 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260 - P280
Nonanal (Aldehyde C9)	124-19-6	0:5	Xi R35 R52-53	EDI2, EHC3, SCI2, H315M H319M H412
Linalool	78-70-6	0:5	Xi, R38	Draženje kože 2, H315 P280 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260
Citronellal	106-23-0	0:5	Xi, N R36/37/37 R43	Edi2,ehc2,sci2,ss1
ALPHA-pHELLANDREN E	99-83-2	0:5	Xn R10 R22 R65 R36/38 R43	AH1, EDI2, FL3, SS1, H226 H304 H317 H319
Nerol	106-25-2	0:5	Xi, R38	Draženje kože 2 – H315 Draženje oči 2 – H319 STOT SE 3 – H335 P280 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260
Alpha-Humelene	6753-98-6	0:5	Xi	EDI2, SCI2, H315, H319
Decanal	112-31-2	0:5	N R51/53	H227 Draženje oči 2, H319 H401

Citronelyl acetate	150-84-5	0:5	Xi, N R38R41 R51-53	ED11, CHG2, SCI2, H315, H318, H411
4-terpinenol	562-74-3	0:5	Xn, R22 Xi, R38	Akutna strupenost, oralno 4, H302 Draženje kože 2, H315 Draženje oči 2, H319
Beta-Cyclocitral	432-25-7	0:5	Xn R20/21/22 R36/37/38	AT14, ATO4, ED12, SCI2, STO-SE3-RI, H302+H33, H315, H319, H335
beta-Pinen	127-91-3	15-20	Xn, R65 Xi, R43 N, R50/53 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju 1, H304 Nevarnost za vodno okolje, akutno 1, H400 Nevarnost za vodno okolje, kronično 1, H410 Preobčutljivost kože 1, H317

Dodatni napotki: Besedilo k navedenim napotkom za nevarnosti je razvidno iz oddelka 16.

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ

4.1 OPIS UKREPOV ZA PRVO POMOČ:

- Vdihavanje:** Poskrbite za zadostno dovajanje svežega zraka in zaradi varnosti obiščite zdravnika. V primeru nezavesti poskrbite za položaj in prevoz v stabilnem bočnem položaju.
- Stik s kožo:** Takoj sperite z vodo in milom ter dobro izplaknite
- Stik z očmi:** Oči z odprto očesno režo več minut izpirajte pod tekočo vodo.
- Zaužitje:** Izperite usta z vodo ter se posvetujte z zdravnikom.

4.2 SIMPTOMI IN STRANSKI UČINKI AKUTNI IN ZAPOZNELI:

Niso znani.

4.3 NAVEDBA KAKRŠNE KOLI TAKOJŠNJE OSKRBE IN POSEBNEGA ZDRAVLJENJA:

Ni znana.

5. PROTIPOŽARNI UKREPI

PRIMERNA GASILNA SREDSTVA: CO₂, alkoholno obstojna pena, suhi prah, vodni curek.

NEPRIMERNA GASILNA SREDSTVA: voda

POSEBNE NEVARNOSTI PRI GAŠENJU: ni

NASVET ZA GASILCE: Gasilna maska in nepropustna obleka.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH

OSEBNI VARNOSTNI UKREPI: Izogibajte se inhalaciji in direktnemu stiku s kožo in očmi.

OKOLJEVARSTVENI UKREPI: Preprečiti odtekanje v kanalizacijo in vodotoke. Če se pojavi izlitje je potrebno takoj javiti oblastem.

POSTOPKI ČIŠČENJA: Poberite z materialom, ki veže nase tekočino (pesek; kremenka; snov, ki veže kislino; snov, ki veže vse snovi; žaganje). Kontaminiran material odstranite v skladu z oddelkom 13. Poskrbite za zadostno zračenje.

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO

ZAŠČITA PRED POŽAROM IN EKSPLOZIJO: Olje je vnetljivo, potrebno je preprečiti neposredni stik s plamenom. Kontaminirane snovi odstranimo z skladu s točko 13.

SKLADIŠČENJE: Skladiščiti v originalni, dobro zaprti embalaži, hladnem in temnem prostoru, stran od virov vžiga in vremenskih vplivov (sonce, visoke temperature).

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO, VARNOST PRI DELU

8.1 PARAMETRI NADZORA

Meje izpostavljanja: Proizvod ne vsebuje bistvenih količin snovi z mejnimi vrednostmi, ki jih je na delovnem mestu treba nadzorovati.

Dodatni napotki: Dodatni napotki: za osnovo so služili ob sestavljanju veljavni sezname.

8.2 NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI

8.2.1 Ustrezen tehnični nadzor

Splošna zaščita in higienski ukrepi: Ne hranite v bližini živil, pijač in krmil. Umazana, prepojena oblačila takoj slecite. Roke si umijte pred odmorom in ob koncu dela. Izogniti se stiku s kožo. Izogniti se stiku z očmi in s kožo.

8.2.2 Individualni zaščitni ukrepi, kot osebna zaščitna oprema:

Zaščita dihal: Ni potrebno

Zaščita rok: Zaščitne rokavice.

Material za rokavice: Material, iz katerega so rokavice narejene, mora biti nepropusten in odporen proti produktu/snovi/zmesi. Material za rokavice izberite z upoštevanjem prebojnega časa, stopnje prepustnosti in degradacije. izbira ustrezne rokavice ni odvisna le od materiala, temveč tudi od mnogih drugih lastnosti, zato se rokavice različnih proizvajalcev razlikujejo. Ker predstavlja produkt zmes iz več snovi, obstojnosti materiala rokavic ni mogoče predvideti. Zato morate vsake rokavice pregledati, preden jih uporabite.

Barrier 02-100

Čas prodiranja skozi material za rokavice: natančen prebojni čas, ki ga morate upoštevati, lahko izveste pri proizvajalcu zaščitnih rokavic.

Zaščita oči: Pri pretakanju priporočljiva zaščitna očala.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

AGREGATNO STANJE: tekočina

IZGLED: blede rumena do rumenkasto zelena

VONJ: karakterističen, po limoni

pH: ni podatka

VRELIŠČE: ni podatka

VNETIŠČE: 53°C

PARNI TLAK: ni podatka

VNETLJIVOST: vnetljivo

SAMOVNETLJIVOST: ni podatka

OKSIDATIVNE LAST.: ni podatka

RELATIVNA GOSTOTA	0,850-0,860 g/cm ³ (20 °C)
REFRAKCIJSKI INDEKS	1,473- 1,476 (20 °C)
OPTIČNA ROTACIJA	+57;+66
TOPNOST V VODI	netopno v vodi
TOPNOST V DRUGIH TOPILIH	/
DRUGI PODATKI:	/

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

OBSTOJNOST: minimalno 24 mesece ob normalnih pogojih skladiščenja.

REAKTIVNOST: ni reaktivno

NEZDRUŽLJIVOST: Stabilno pri normalnih temperaturah in tlakih.

NEVARNI PRODUKTI RAZKROJA: niso poznani

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI

Ni bilo narejenih toksikoloških testov. Zato moramo proizvod smatrati kot snov, ki je zdravju škodljiva, da se izognemo morebitnim nevarnostim za zdravje.

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODATKI

OBSTOJNOST IN RAZGRADLJIVOST: ni podatka

TOKSIČNOST ZA VODNE ORG.: Zelo strupeno za ribe.

TOKSIČNOST ZA PTICE: Ni.

DODATNE INFORMACIJE: Ne dopustite, da odteče v podtalnico, v vodotoke ali v kanalizacijo. Nevarnost ogroženosti pitne vode že pri izteku manjših količin v podtalnico. V vodotokih tudi strupeno za ribe in plankton. Zelo strupeno za vodne organizme.

13. ODSTRANJEVANJE

Izdelek uporabljajte z upoštevanjem dobrih delovnih navad in ga ne izpuščajte v okolje. Odlagajte odpadke v skladu z uradnimi predpisi. Šifra odpadka (Evropski katalog odpadkov 2000/532/EC)

Ne uporabiti embalaže za shranjevanje drugih snovi in jo odstranite v skladu z lokalnimi predpisi.

14. PODATKI O PREVOZU

OZN številka (spodnja na oranžni tablici)

ADR, IMDG, IATA UN 1993

Razredi nevarnosti prevoza

cesta (ADR/RID) Skupina III, klasa 3

Zrak (IATA) Skupina III, klasa 3

Morje (IMDG) Skupina III, klasa 3

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI /PODATKI O PREDPISIH

15.1 PREDPISI/ZAKONODAJA O ZDRAVJU, VARNOSTI IN OKOLJU, SPECIFIČNI ZA SNOV ALI ZMES

/

15.2. OCENA KEMIJSKE VARNOSTI

Ni podatka.

15.3. UPOŠTEVANI PREDPISI

Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006

Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi

Zakon o kemikalijah /ZKem/ (Ur. l. RS, št. [110/2003](#), [47/2004](#), [16/2008](#))

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur. l. RS, št. [35/2005](#), [54/2007](#))

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Ur. l. RS, št. [67/2005](#), [137/2006](#))

Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. [34/2008](#))

Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. l. RS, št. [84/2006](#), [106/2006](#), [110/2007](#))

Sklep o objavi prilog A in B k Evropskemu sporazumu o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga /ADR/ (Ur. l. RS, št. [9/2007](#))

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Ur. l. RS, št. [100/2001](#), [39/2005](#), [53/2007](#))